

МАТЕРІАЛИ ІСТОРИКО-ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВУЛТ 30.06.2022, м. КИЇВ

25-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЧАСОПISУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА «УКРАЇНСЬКІ МЕДИЧНІ ВІСТІ»

Нечаїв С.

м. Київ, голова Історико-термінологічної комісії ВУЛТ

Наш часопис «Українські Медичні Вісті», як відомо, був заснований ще далекого 1918 року у добу невдалих визвольних змагань України за свою незалежність. Звісно, після поразки цих змагань, московські більшовики його ліквідували разом із засновниками.

Але в час піднесення нових визвольних змагань, коли за рік до проголошення Незалежності нашої країни постало Всеукраїнське Лікарське Товариство, виникла потреба мати свій друкований орган для популяризації своїх ідей.

1996 року, коли я викладав на Кафедрі управління охороною здоров'я Української академії державного управління при Президентові України, завідувач цієї кафедри професор Іван Солоненко доручив мені зайнятись відновленням цих історичних «Українських Медичних Вістей».

Після кількох відвідин Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського і вивчення оригіналів тих збережених у «спецхранах» стародруків часопису «Українських Медичних Вістей» 1918 року мною була написана історична довідка, яка була опублікована під грифом «Від редакції»: «"Українські Медичні Вісті"» – перший науково-медичний часопис (на Великій Україні), який виходив українською мовою. Він був започаткований далекого 1918 року, коли постала Українська Народна Республіка. Ініціатором видання фахового лікарського журналу та головним редактором був Євмен Лукасевич (пізніше, 1926 року у Львові видав цінний і понині «Анатомічний словник»). В часописі за доби УНР друкували свої наукові роботи рідною мовою такі визначні вчені, як академік О. Корчак-Чепурківський, приват-доцент, потім професор гістології та ембріології Київського університету Олександр Черняхівський, хірург Олександрівського міського шпиталю у Києві, пізніше професор, завідувач кафедри хірургії Київського медичного інституту Євген Черняхівський, головний хірург Київського військового шпиталю, генерал-хорунжий санітарної служби Мартирій Галін (після 1920 року писався – Галин), який керував термінологічною комісією Міністерства народного здоров'я УНР. Саме М. Галиним, вперше, після більш як 200-літнього російського поневолення, 17 лютого 1908 року на засіданні Українського Наукового Товариства у Києві було виголошено наукову доповідь українською мовою. Матеріали доповіді були того ж року видруковані у «Записках Українського Наукового Товариства» в Києві, що стало першою науковою публікацією українською мовою у Наддніпрянській Україні. Д-р М. Галин також автор двох перших в історії української лексикографії фахових лікарських словників: «Російсько-Український Медичний Словник», Київ, 1920 (про його непересічну наукову цінність щодо власне українського медичного термінологічного матеріалу свідчить його перевидання в наш час (1995 р.) Інститутом української мови Національної академії наук України) та «Медичний Латинсько-Український Словник», виданий уже на еміграції, у Празі в 1926 році і перевиданий 1969 року в Детройті (США).

Із 1997 року, коли вийшло 1 (56) число (квітень-червень) відновленого нашого часопису «Українські медичні вісті», він виходив більш-менш регулярно до 2014 року, коли його перестали видавати. І лише наприкінці 2020 року у співпраці з видавництвом «Моріон», наш часопис вдалося знову відновити.

Але нині у зв'язку з новою російсько-українською війною 2022 року його видання знову під загрозою.